

Î N C H E I E R E

17 iunie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Tatiana Chiriac și Dumitru Roman, reprezentanți de către avocatul Dumitru Cucu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Chiriac și Dumitru Roman împotriva Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Serviciul de Protecție și Pază de Stat al Republicii Moldova privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 iulie 2017 Tatiana Chiriac și Dumitru Roman au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenient accesoriu Serviciul de Protecție și Pază de Stat al Republicii Moldova, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii au invocat că, la 06 aprilie 2017 de către Primarul General al mun. Chișinău, în legătură cu vizita oficială a unei delegații chineze a fost emisă dispoziția nr. 307d, cu privire la limitarea temporară a accesului publicului în anumite locuri publice din capitală, în perioada 06–08 aprilie 2017.

Au menționat că în baza dispoziției contestate, s-a limitat circulația în următoarele perimetre: str. Dosoței - str. Petru Movilă - str. Columna - str. Serghei Lazo; str. 31 august 1989 - str. Mitropolit Gavriile Bănulescu Bodoni - str. București - str. Maria Cebotari; str. Mihai Eminescu - str. Veronica Micle - str. Mitropolit Gavriile Bănulescu Bodoni - str. București - str. Mitropolit Varlaam - teritoriile adiacente acestora. La fel, prin aceeași dispoziție, s-a dispus sistarea tuturor întrunirilor solicitate de persoane fizice și juridice care se desfășoară sau au exprimat intenția de a desfășura întruniri în perioada 6–8 aprilie în mun. Chișinău.

Au notat că, prin sistarea tuturor întrunirilor solicitate de persoane fizice și juridice, prin emiterea dispoziției contestate, a fost încălcat dreptul persoanelor (libertatea de întrunire), ceea ce contravine art. 40 din Constituție.

Totodată, au remarcat că, încălcarea flagrantă și a prevederilor Legii privind întrunirile, or articolele indicate în dispoziția contestată fiind total irelevante cazului și aplicate selectiv, iar actul administrativ contestat i-a împiedicat să desfășoare mai multe mitinguri pașnice în perioada aflării oficialilor chinezi pe teritoriul Republicii Moldova.

Cu referire la prevederile art. 4 din Legea privind întrunirile, susțin reclamanții că, prezenta lege se aplică cu respectarea următoarelor principii de bază: a) proporționalitatea, conform căreia, la aplicarea oricărei restricții libertății întrunirilor, autoritățile publice trebuie să respecte echilibrul dintre necesitatea unei astfel de restricții într-o societate democratică și exercitarea dreptului la întrunire; b) nediscriminarea, conform căreia dreptul la întrunire este garantat tuturor persoanelor, indiferent de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere, de origine socială sau ce oricare alt criteriu; c) legalitatea, conform căreia, drept temeiuri justificative pentru interzicerea întrunirii sau pentru limitarea în orice fel a libertății întrunirilor pot servi doar prevederile legale, fără ca autoritățile publice să poată pune în discuție oportunitatea unei întruniri; d) prezumția în favoarea desfășurării întrunirilor, conform căreia, la examinarea declarației prealabile privind desfășurarea unei întruniri, orice dubiu va fi interpretat de către autoritățile publice în favoarea exercitării dreptului la întrunire.

Au conchis că, prin dispoziția nr. 307d, cu privire la limitarea temporară a accesului publicului în anumite locuri publice din mun. Chișinău, în perioada 06–08 aprilie 2017, i s-au încălcat drepturile la întruniri pașnice. La fel, apreciază atitudinea și comportamentul poliției și ale autorităților publice locale drept discriminatorii, neconstituționale și o hărțuire directă a membrilor și susținătorilor asociației „Falun Dafa” în Moldova, care de mai bine de 10 ani, manifestă public săptămânal, pentru a informa cetățenii Moldovei despre genocidul practicantilor „Falun Dafa” în China.

Totodată, în viziunea reclamanților, sunt motive întemeiate să creadă că dispoziția Primăriei Chișinău se referă doar la Asociația „Falun Dafa”, din moment ce atât pe 07 aprilie, cât și pe 08 aprilie, au avut loc cel puțin trei evenimente publice în centrul orașului cu participarea societății civile, dar care nu au fost oprite sau restricționate.

Astfel, au notat reclamanții că, la data de 06–08 aprilie 2017, aderenții școlii de qigong Falun Dafa, organizând întruniri pașnice cu un număr mic de participanți în fața Guvernului R. Moldova, în fața Primăriei mun. Chișinău și a ambasadei Republicii Populare Chineze, acțiunile acestora au fost intimidat și blocate de către organele de poliție, fiind invocată dispoziția contestată.

Au relatat că în timpul vizitelor delegațiilor oficiale a altor state, asemenea măsuri de precauție nu sunt luate și doar reprezentanții Partidului Comunist Chinez, care persecută discipolii „Falun Gong” în China de 18 ani, sunt protejați de către autoritățile Republicii Moldova.

La data de 03 mai 2017 reclamanții s-au adresat cu cerere prealabilă prin care au solicitat anularea dispoziției contestate, însă prin scrisoarea Primăriei nr. C3244/97 din 05 iunie 2017, nu s-a dat curs solicitărilor.

Au solicitat, constatarea ilegalității și anularea dispoziției nr. 307d din 06 aprilie 2017, cu privire la limitarea temporară a accesului publicului în anumite locuri publice din mun. Chișinău, perioada 06–08 aprilie 2017 emisă de către Primăria mun. Chișinău.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost atras Serviciul de Protecție și Pază de Stat al Republicii Moldova în calitate de

intervenient accesoriu în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Chiriac și Dumitru Roman împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Prin hotărârea din 12 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Chiriac și Dumitru Roman împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Tatiana Chiriac și Dumitru Roman împotriva hotărârii din 12 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, în cazuri speciale, administrația publică locală poate declara închise temporar accesului publicului anumite locuri care, în mod obișnuit, sînt deschise accesului nelimitat al tuturor persoanelor. Decizia autorității publice locale, referitoare la închiderea temporară a accesului publicului în anumite locuri poate fi emisă la cererea autorității interesate și numai în cazul în care au loc acțiuni oficiale sau unele lucrări de reparație. Această decizie trebuie să fie făcută publică, să fie legală, iar limitările aplicate desfășurării întrunirii trebuie să fie strict necesare și proporționale.

Colegiul judiciar a reținut că, actul administrativ contestat, dispoziția nr. 307d din 06 aprilie 2017, emisă de Primarul General „Cu privire la limitarea temporară a accesului publicului în anumite locuri publice din municipiul Chișinău în perioada 6–8 aprilie 2017”, a fost emisă la cererea autorității interesate, cu ocazia unei acțiuni oficiale, și anume, a vizitei delegației oficiale din Republica Chineza, fiind o măsură necesară, prevăzută de lege, într-o societate democratică, reieșind din prevederile art. 29 alin. (2) și art. 32 alin.(1) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală. Prin urmare, s-a constatat cu certitudine că, Primarul General al municipiului Chișinău era în drept să emită asemenea dispoziții la solicitarea Serviciului de Protecție și Pază de Stat, pentru toate delegațiile oficiale și a primelor persoane din diferite state ale lumii care vizitează capitala Republicii Moldova, în scopul asigurării protecției persoanelor protejate, menținerii și asigurării ordinii publice, prevenirii actelor de terorism și altor acțiuni antisociale pe timpul vizitei delegației oficiale, precum și neadmiterea știrbirii imaginii Republica Moldova pe plan internațional.

La 03 februarie 2020 avocatul Dumitru Cucu, acționând în interesele Tatiane Chiriac și Dumitru Roman a depus recurs împotriva deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate, cu adoptarea unei hotărâri noi de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului și-au exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând circumstanțele de fapt indicate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, menționând că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare contravin în mod vădit art. 10 și art. 11 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Suplimentar a indicat că prin emiterea dispoziției nr. 307d, cu privire la limitarea temporară a accesului publicului în anumite locuri publice din mun. Chișinău, în perioada 06–08 aprilie 2017 constituie în esență o imixtiune în dreptul la întruniri al reclamanților.

Consideră că argumentele Primăriei mun. Chișinău și SPPS nu pot fi catalogate ca proporționale în raport cu mesajul pașnic al practicantilor „Falun Dafa” și „Falun Gong”.

La 24 martie 2020 avocatul Dumitru Cucu a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul procesului civil la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Chiriac și Dumitru Roman, solicitând remiterea sesizării Curții Constituționale pentru verificarea normei de drept material incidente speței.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 04 decembrie 2019, iar recurenții au recepționat-o la 14, 15, 17 ianuarie 2020, fapt confirmat prin avizele de recepție (f.d. 244-246). Astfel, recursul depus la 03 februarie 2020 de către avocatul Dumitru Cucu, în interesele Tatiane Chiriac și Dumitru Roman, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea 4 recursului” de la

art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurenți este inadmisibilă.

În conformitate cu art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Tatiana Chiriac și Dumitru Roman, reprezentați de avocatul Dumitru Cucu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh